

ХИМНЕ БОЖАНСКОГ ЕРОСА
 СВЕТОГ И ВЕЛИКОГ ОЦА НАШЕГ СИМЕОНА НОВОГ БОГОСЛОВА,
 ИГУМАНА И ПРЕЗВИТЕРА МАНАСТИРА Св. МАМАНТА КСИРОКЕРМСКОГ

ХИМНА XXVIII

О умном откривењу енергија божанске светлости,
 те умној и божанској делатности врлинског живота¹

ΤΩΝ ΘΕΙΩΝ ΥΜΝΩΝ ΟΙ ΕΡΩΤΕΣ
 ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ ΣΥΜΕΩΝ ΤΟΥ ΝΕΟΥ
 ΘΕΟΛΟΓΟΥ, ΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΚΑΙ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΟΥ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΜΟΝΗΣ
 ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΑΜΑΝΤΟΣ ΤΗΣ ΞΗΡΟΚΕΡΜΟΥ

ΚΗ'

Περί νοητῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἐνεργειῶν τοῦ θεοῦ φωτός
 καὶ ἐργασίας νοεράς τε καὶ θείας τῆς ἐναρέτου ζωῆς

Έάσατε τῇ κέλλῃ με μόνον ἐγκλεισμένον,
 ἄφετέ με μετὰ Θεοῦ τοῦ μόνου
 φιλανθρώπου,
 ἀπόστητε, μακρύνατε, ἔασατέ με
 μόνον
 ἀποθανεῖν ἐνώπιον Θεοῦ τοῦ
 πλάσαντός με.
 Μηδεῖς τῇ θύρᾳ κρούσειε, μηδεῖς
 φωνὴν ἀφήση,
 μηδεῖς ἐπισκέψατω με τῶν συγγενῶν ἢ φίλων,

Оставите ме осамљеног и замандаљеног у келији мојој,
 пустите ме да живим са Богом јединим човекољупцем,
 одступите, уклоните се, пустите ме самог
 да мрем пред Богом који ме је створио!
 Нека нико на врата не куца и не подиже гласа,
 нека ме не походе родбина и пријатељи,

¹ Превод доносимо према критичком издању J. Koder, *Syméon le Nouveau Théologien: Hymnes, Tome II, Sources Chrétiennes* 174, Paris: Éditions du Cerf, 1971, 294–313.

μηδεὶς μου τὴν διάνοιαν ἐλκύσας ἀποσπάσει
τῆς θεωρίας τοῦ καλοῦ καὶ ὠραίου Δεσπότου,
μηδεὶς μοι βρῶμα δώσει, μὴ πόμα μοι κομίσει.
Ἀρκέσει γὰρ μοι τό θανεῖν ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ μου,
Θεοῦ τοῦ ἐλεήμονος, Θεοῦ τοῦ φιλανθρώπου,
τοῦ κατελθόντος ἐπὶ γῆς ἁμαρτωλούς καλέσαι
καὶ σὺν αὐτῷ εἰς τὴν ζωὴν εἰσαγαγεῖν τὴν θείαν.
Οὐ θέλω ἔτι κατιδεῖν τό φῶς τοῦ κόσμου τούτου,
οὐδέ αὐτόν τόν ἥλιον, οὐδέ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ
βλέπω γὰρ τόν Δεσπότην μου, βλέπω τόν Βασιλέα,
βλέπω τόν ὄντως ὄντα φῶς καὶ παντός φωτός κτίστην,
βλέπω πηγὴν παντός καλοῦ, βλέπω αἰτίαν πάντων,
βλέπω ἀρχὴν τὴν ἀναρχον, ἐξ ἧς παρήχθη πάντα,
δι' ἧς ζωοῦνται καὶ τροφῆς ἅπαντα ἐμπιπλῶνται.
Τούτου γὰρ τῷ βουλήματι γίνονται καὶ ὀρῶνται
καὶ τούτου τῷ θελήματι ἐκλείπουσι τὰ πάντα.
Πῶς οὖν αὐτόν καταλιπὼν ἐξέλθω μου τῆς κέλλης;
Ἄφετέ με, θρηνήσομαι καὶ κλαύσομαι ἡμέρας
καὶ νύκτας, ἅς ἀπώλεσα ὀρῶν τό φῶς τοῦ κόσμου,
τό αἰσθητόν καὶ σκοτεινόν, ὃ ψυχὴν οὐ φωτίζει,
οὐ καὶ τυφλοὶ τοὺς ὀφθαλμούς δίχα ἐν κόσμῳ ζῶσι
καὶ μεταστάντες ἔσονται τῶν νῦν βλεπόντων ἴσοι·
ἐν ᾧ καὶ γὰρ πλανώμενος ὅλος ἐνευφραϊνόμεν,
ὅπως δὲ εἶναι ἕτερον φῶς οὐκ ἐλογιζόμεν,
ὃ καὶ ζῶη, ὡς εἴρηται, ὑπάρχει καὶ αἰτία
τοῦ εἶναι, ὃ τι καὶ ἐστὶν ἢ γνήσεται ὅπως,
καὶ ἡμῖν ὡσπερ ἄθεος ἀγνοῶν τόν Θεόν μου.
Νυνὶ δέ, ὡς ἠυδόκησεν ἀρρήτῳ εὐσπλαγχνία
ὀφθῆναι τῷ ἀθλίῳ μοι καὶ ἀποκαλυφθῆναι,
εἶδον καὶ ἔγνω ἀληθῶς Θεόν τῶν πάντων εἶναι,
Θεόν, ὃν οὐδεὶς τῶν ἐν τῷ κόσμῳ εἶδεν ἀνθρώπων.
Ἐξω τοῦ κόσμου γὰρ ἐστὶν, ἔξω φωτός καὶ σκότους,
ἔξω ἀέρος καὶ νοός καὶ αἰσθήσεως πάσης·
διό οὖν ὑπὸ τὴν αἴσθησιν κατιδὼν ἐγενόμην.
Οἱ οὖν ὑπὸ τὴν αἴσθησιν ὄντες ἐάσατέ με
μὴ κέλλαν μόνον κλεισαί τε καὶ ἔνδοθεν καθίσει,
ἀλλὰ καὶ λάκκον ὑπὸ γῆν ὀρύξαντα κρυβῆναι·
κακεὶ διάγων ἔσομαι ἔξω παντός τοῦ κόσμου,
καὶ βλέπων τόν ἀθάνατον Δεσπότην μου καὶ Κτίστην
πόθῳ θανεῖν αἰρήσομαι, εἰδὼς ὡς οὐ θανοῦμαι.

нека мисао нико не одвлачи моју и одваја ме
од сагледавања благог и прекрасног Владике,
нека ме не хране, нека ме не поје!
Јер доста ми је да мрем пред Богом мојим,
Богом милостивим, Богом човекољубивим,
који сиђе на земљу да грешнике призове
и са Њим их у божански уведе живот.
Стога светлост овог света видети не желим,
нити ишта од ствари у њему, па чак ни сунце само.
Јер ја гледам Владику и Цара мога сагледавам.
Онога гледам који је истинита светлост и сваке светлости Творац,
гледам источник добра сваког и свега узрок,
гледам беспочетни почетак из ког све постаде,
кроз ког живи све и храном испуњавано бива.
Јер хтењем Његовим све постаде и појави се
и вољом Његовом ишчезава.
Како онда да оставим Њега и напустим келију моју?!
Оставите ме да наричем и плачем дан и ноћ
за оним што изгубих гледајући свет овај,
гледајући сунце ово и светлост света,
чулну и затамњену, која душу не просветљава;
Људи лишени вида бораве у свету без светлости ове,
али након што га напусте исти постаће као они што виде сада.
Тако и ја у заблуди бејах и радовах се веома,
мислећи да никаквог иног светла нема
које је живот и – као што рекох – узрок
свих бића која јесу или ће постати,
те бејах попут безбожника, не знајући Бога мог.
Но сада, неисказивом милошћу својом,
Он благоизволи показати се и откри се мени бедноме.
Видех и спознах да Он је истински Бог свега постојећег,
Бог ког нико међу смртницима у свету не виде.
Јер Он је изван сферâ, изван светлости и таме,
изван озрачја, ума и осета сваког.
И зато, видевши га, бејах ван чула.
Стога ме ви – будући чулни – оставите,
не само да замандалим келију своју и унутра пребивам,
већ да јаму издубим подземну и скријем се тамо.
Вековаћу овде, од читавог света одвојен
и гледајући свог бесмртног Владику и Творца
радије од жудње мрећу, знајући да умрети нећу.

Τί οὖν μοι προσεγένετο ὄφελος ἐκ τοῦ κόσμου,
τί δέ καί νῦν κερδαίνουσιν οἱ ὄντες ἐν τῷ κόσμῳ;
Ὅντως οὐδέν, ἀλλά γυμνοὶ ἐνοικήσουσι τάφοις
καί ἀναστήσονται γυμνοὶ καί κριθήσονται πάντες,
ὅτι ζωὴν τὴν ἀληθῆ, ὅτι τό φῶς τοῦ κόσμου,
Χριστόν λέγω, ἔασαντες ἠγάπησαν τό σκότος
καί ἐν αὐτῷ περιπατεῖν ἠρετίσαντο πάντες,
οἱ μὴ τό φῶς δεξάμενοι τό λάμπαν ἐν τῷ κόσμῳ,
ὅπερ ὁ κόσμος οὐ χωρεῖ οὐδέ ἰδεῖν ἰσχύει.
Διό ἐγκαταλείψατε καί ἀφετέ με μόνον,
παρακαλῶ, τοῦ κλαύσασθαι καί ἐκζητῆσαι τοῦτον,
πλουσίως τοῦ δοθῆναί μοι καί ἀφθόνως ὀφθῆναι.
Οὐ μόνον καθορᾶται γάρ, οὐ μόνον θεωρεῖται,
καί ἔστιν, ὡς περ θησαυρός ἐν κόλπῳ κεκρυμμένος,
ὄν ὁ βαστάζων ἦδεται καί βλέπων τοῦτον χαίρει,
δοκεῖ καί πάντα καθορᾶν αὐτόν ἐγκεκρυμμένον.
Ἀλλ' οὐχ ὀρᾶται ἅπασιν, οὐ ψηλαφᾶται ὅλως,
οὐ κλέπτῃς τοῦτον δύνασαι συλῆσαι, οὐ ληστής τε
ἀρπάσαι, εἰ καί κτείνειε τόν βαστάζοντα τοῦτον·
ἄν ἀφελέσθαι βουληθῆ, εἰς μάτην κοπιᾷσει
ἀνερευνῶν μαρσίππιον, ἀνερευνῶν χιτῶνας,
τὴν ζώνην λύων ἀσφαλῶς ἀναζητῶν ἐκεῖνον,
κᾶν τὴν κοιλίαν τέμνειε, κᾶν σπλάγχνα ψηλαφήσῃ,
εὐρεῖν ἐκεῖνον ἢ λαβεῖν ὅλως οὐκ ἐξισχύσει.
Ἔστι καί γάρ ἀόρατος, ἀκράτητος χερσί γε
καί ἀψηλάφητος ὁμοῦ, ψηλαφώμενος ὅλως·
κρατεῖται δ' ὅμως ἐν χερσί καί τότε τῶν ἀξίων,
τῶν δ' ἀναξίων ἄπαγε, κεῖται καί ἐν παλάμῃ,
τό τί, ὡ θαῦμα, τό οὐ τί, ὄνομα γάρ οὐκ ἔχει.
Ἐκπλαγεῖς οὖν καί κατασχεῖν αὐτό ἐπιθυμήσας,
σφίγξας τὴν χεῖρα ἔδοξα κρατῆσαι τε καί ἔχειν,
ἀλλά διέδρα μηδαμῶς κατασχεθέν χειρὶ μου,
καί λυπηθεῖς ἀνέωξα τὴν πυγμὴν τῆς χειρός μου
καί εἶδον πάλιν ἐν αὐτῇ, ὅπερ πρόωρον ἐώρων·
ὡ θαῦμα ἀνεκλάλητον, ὡ μυστηρίου ξένου!
Τί μάτην ταραπτόμεθα, τί πλανώμεθα πάντες,
τί πρὸς τό φῶς κεχήναμεν, τό ἀναίσθητον τοῦτο,
οἱ ἐν αἰσθήσει νοερῷ τετιμημένοι λόγῳ;
Τί πρὸς τὰς ὕλας βλέπομεν, τὰς φθειρομένας ταύτας,
ἄυλον ἔχοντες ψυχὴν καί ἀθάνατον ὄλην;

Какву ли корист стекох ја што далеко сам од света,
а шта ли имају смртни што у свету су сада?!
Заиста ништа, већ наги у гробовима бораве
и васкрснути наги биће и свима ће суђено бити.
Јер живот истински оставише, светлост света –
то јест Христа – па таму завољеше
и сви у њој да ходају пожелеше;
људи који светлост што засија у свету не примише,
светлост што је свет, ни захватити, ни видети не може.
Зато оставите ме и на миру пустите,
о преклињем вас, да наричем и од Њега искам
да ми се дарује изобилно и да гледам га неизмерно.
Јер Он није виђен, нити сагледаван само,
већ дарује себе сама, смешта се и пребива,
те попут блага сакривеног у наручју бива;
усхићен је онај ко га носи и весели се гледајући га,
мислећи да други Њега унутра скривеног виде.
Ипак нити га виде, нити додирнути могу људи сви,
лопов га украсти не може, ни разбојник истргнути,
чак и да усмрти оне што га у себи носе.
Ако ли лопов раздвојити их жели, залуд му је труд
док торбе и одећу им премеће,
појас одрешује не би ли их добро претресао;
чак и да их расече и утробу претури,
ни пронашао, ни отео Христа од њих не би.
Јер Он невидљив јесте, ван дохвата руку,
у исти мах опипљив и неопипљив сасвим.
Но, у рукама га целог држе они достојни
и – далеко од недостојних – у њиховим почива дланима.
Шта ли је све ово?! О чуда! Јер имена нема.
Пошто бејаш задивљен и жуђах сачувати га,
руку пружах и замишљах да грабим и имам га,
ал' побеже из руку мојих и не задржах га.
Испуњен жалашћу дланове своје отворих
видевши у њима опет оно што претходно гледах.
О неизрецивог чуда! О необичне тајне!
Та чему се залуд мучимо и скупа зававамо?
Зашто запрепашћени стојимо пред нечулном светлошћу овом,
ми који духовним разумом у осетима почашћени бисмо?
Зашто се тварним и пролазним стварима окрећемо,
ми који сасвим нетварну и неумирућу душу имамо?

Τί δέ ταῦτα θαυμάζομεν ὅλως ἀναισθητοῦντες
καί προτιμῶμεν ὡς τυφλοί τό βαρῦ τοῦ σιδήρου
καί μάζης τούτου μέγεθος ὑπέρ μικρόν χρυσίον,
ἢ μαργαρίτην τίμιον ὡς ἀτίμητον χρῆμα,
καί οὐ ζητοῦμεν τόν μικρόν τοῦ σινάπεως κόκκον,
ὁ τιμιώτερόν ἐστι πάντων τῶν ὀρωμένων,
μειζόν τῶν ἀοράτων τε πραγμάτων καί κτισμάτων;
Τί οὐ διδοῦμεν ἅπαντα καί λαμβάνομεν τοῦτον,
τί δέ καί ζῆν βουλόμεθα μή κεκτημένοι τοῦτον;
Κρεῖσσον θανεῖν, πιστεύσατε, πολλάκις, εἰς οἶόν τε,
καί μόνον τοῦτον κτήσασθαι, τόν μικρόν λέγω κόκκον.
Οὐαί γάρ τοῖς μή ἔχουσιν αὐτόν πεφυτευμένον
ἐν κόλπῳ τῆς ψυχῆς αὐτῶν, λιμώξουσι σφοδρῶς γάρ.
Οὐαί τοῖς μή βλαστήσαντα αὐτόν θεασαμένοις,
ὅτι γυμνοί τε στήσονται ὡς δένδρα φύλλων δίχα.
Οὐαί τοῖς μή πιστεύουσι τῷ λόγῳ τοῦ Κυρίου,
ὡς τοῦτον δένδρον γίνεσθαι καί κλάδους ἀποπέμπειν,
καί ἐκζητοῦσιν ἐν σπουδῇ καί νοός τῇ τηρήσει
τήν καθ' ἡμέραν αὔξησιν τοῦ μικροῦ τούτου κόκκου,
ὅτι ζημιωθήσονται τούτου τήν ἐργασίαν,
ὡς δούλος ὁ τό τάλαντον κατορύξας ἀφρόνως·
ὦν εἰς ὑπάρχω δὴ καγώ, ἀμελῶν ἀσυγχύτως·
ὦ φῶς τό τρισυπόστατον, Πάτερ, Υἱέ καί Πνεῦμα,
ὦ τῆς ἀρχῆς ἢ ἀναρχος ἀρχή καί ἐξουσία,
ὦ φῶς ἀκατονόμαστον ὡς ἀνώνυμον πάντη,
ὦ αὔθις πολυώνυμον ὡς ἐνεργοῦν τά πάντα,
ὦ δόξα μία καί ἀρχή, κράτος καί βασιλεία,
ὦ φῶς ὡς ἓν καί θέλημα, γνώμη, βουλή, ἰσχύς τε,
ἐλέησον, οἰκτείρησον ἐμέ τόν τεθλιμμένον!
Πῶς γάρ ἵνα μή θλίβωμαι, πῶς ἵνα μή λυπῶμαι,
τοσαύτης σου χρηστότητος, ἐλέους σου τοσοῦτου
καταφρονῶν καί ὀρθοῦν, ὁ ἀγνώμων καί τάλας
καί χαύνως πορευόμενος ὁδῶ τῶν ἐντολῶν σου;
Ἀλλά καί νῦν σπλαγχνίσθητι καί νῦν ἐλέησον με
καί θερμῆν τῆς καρδίας μου ἐξάναψον, Χριστέ μου,
ἦν ἔσβεσεν ἡ ἀνεσις σαρκός μου τῆς ἀθλίας,
ὑπνος καί κόρος τῆς γαστροῦ καί οἴνου πολλοῦ πόσις.
Ταῦτα καί φλόγα ἔσβεσαν εἰς ἅπαν τῆς ψυχῆς μου
καί τήν πηγὴν ἐξήραναν, τήν βρύσιν τῶν δακρύων·
καί γάρ ἡ θερμῆ πῦρ γεννᾷ, τό δέ πῦρ αὔθις θερμῆν,

Зашто се дивимо стварима овим? Сасвим умртвљени,
што ли, попут слепаца, тежину и масу метала љубимо,
а не онај златник мали или бисер многоцени,
као да је он каква безвредна ствар?
Авај, што не тражимо мало зрно горушичино,
вредније од ствари видљивих и невидљивих,
од сваког створеног бића узвишеније?
Што ли све не предамо и њега пригрлимо,
што уопште живети без њега желимо?
Јер би и мрети више пута боље било – да је могуће –
а имати само њега, зрнце горушичино, верујте ми!
Тешко онима што га засађеног немају
у недрима своје душе, јер ће гладовати силно!
Тешко онима што не виде раст његов,
јер ће наги стајати, слични дрвећу без лишћа!
Тешко онима што не верују речи Господњој
да ће зрно ово дрво постати и гране своје раширити,
и што ревносним и будним умом не искају
из дана у дан израстање малог зрна овог,
јер ће трпети због губитка плода његова,
као слуга што улудо закопа таланат свој.
Међу њима и ја сам, немаран поваздан!
Но, Ти, Тројице нераздељива, Јединице несливена,
о триипостасна светлости, Оче, Сине и Душе Свети,
о беспочетног почетка изворе и сило,
о неименована светлости, безимена сасвим,
ипак многоименита јер свим стварима управљаш,
о славо и владавино, сило и царство јединствено,
о светлости која си попут једне воље, намере, жеље и снаге,
помилуј и буди милостива мени јадном!
Јер, како да ојађен и жалостан не будем,
кад презрех и одбацих доброту ову
и милост Твоју, ја бедник и незналица,
што испразно путевима заповести Твојих лута?!
Али, чак и сада милостив буди и помилуј ме,
о Христе мој, те разгори пламен срца мога,
срца што у спавању, обиљу јела и пијењу вина многог
учини раскалашном плот моју кукавну!
Ствари ове сасвим гасе огањ моје душе
и извор, источник мојих суза, гуше.
Јер занос рађа пламен и пламен заузврат занос,

καί ἐξ ἀμφοῖν ἀνάπτεται φλόξ, πηγὴ τῶν δακρῶν.
Ἡ φλόξ βλαστάνει νάματα, τὰ νάματα δὲ φλόγα·
ἐν οἷς ἀδολεσχία με ἀνήγαγε τῶν θείων,
μελέτη σου τῶν ἐντολῶν αὐθις καὶ προσταγμάτων,
ἢ τήρησις μετάνοιαν ὡς συνεργόν λαβοῦσα,
καὶ ἔστησαν ἐν μέσῳ με τῶν ὄντων καὶ μελλόντων,
εἰς φόβον περιέπεσον βλέπων, ὅθεν ἐρρῦσθην.
Τὰ μέλλοντα μακρόθεν δὲ ὄντα πάντως ἐώρων,
κἀκεῖνά μοι καταλαβεῖν ποθοῦντι πῦρ ἀνήφθη
τοῦ πόθου, καὶ κατὰ μικρὸν φλόξ ἀρρητῶς ὠράθη
ἐν τῷ νοῦ μου πρότερον, ὕστερα δ' ἐν καρδίᾳ
καὶ ἔβλυζε τὰ δάκρυα ἢ φλόξ τοῦ θείου πόθου
καὶ ἄφθεγκτον τὸν γλυκασμὸν σὺν αὐτοῖς μοι παρεῖχεν.
Θαρρήσας οὖν ἐν ἐμαυτῷ, ὡς οὐ σβέννυται ὅλως,
καλῶς καὶ γὰρ ἐκκαίεται, εἶπον, καὶ ῥαθυμῆσας
ὑπνώ καὶ κόρω τῆς γαστροῦ ἐδουλώθην ἀφρόνως,
ὑποχαλάσας οἴνω τε πλειόνως ἐχρησάμην·
οὐ μεθυσθεῖς, πλὴν κορεσθεῖς, καὶ εὐθύς ἀπεσβέσθη
τό θαῦμα τοῦτο τό φρικτόν, ὃ ἐγκάρδιος πόθος,
ἢ φλόξ ἢ μέχρις οὐρανοῦ φθάνουσα καὶ ἐντός μου
ἐκκαιομένη μὲν σφοδρῶς, οὐ κατακαίουσα δὲ
τήν ἐν τοῖς σπλάγχνοις οὐσάν μου οὐσίαν τὴν χορτώδη,
ἀλλ' ὅλην, ὡ τοῦ θαύματος, εἰς φλόγα μετεποιεῖ,
καὶ χόρτος ψαύων τοῦ πυρός οὐκ ἐκαίετο ὅλως,
μᾶλλον δὲ πῦρ ἐν ἑαυτῷ περιλαμβάνον χόρτον
ἡνοῦτο καὶ ἀνάλωτον αὐτόν ὅλον ἐτήρει.
Ὡ θείου δύναμις πυρός, ὡ ἐνεργείας ξένης!
Ὁ λύων πέτρας καὶ βουνούς ἀπὸ μόνου τοῦ φόβου
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου, ὦ Χριστέ, ὁ Θεός μου,
πῶς χόρτω ἀναμίγνυσαι θεία ὅλως οὐσία
φωτὶ ὅλως ἀστέκτω τε ὁ ἐνοικῶν Θεός μου;
Πῶς μένων ἀναλλοίωτος, ἀπρόσιτος εἰς ἅπαν
φυλάττεις ἀκατάφλεκτον τοῦ χόρτου τὴν οὐσίαν,
καὶ ἀναλλοίωτον τηρῶν ἀλλοιοῖς ὅλον τοῦτον,
καὶ μένων χόρτος ἔστι φῶς, οὐχὶ τό φῶς δὲ χόρτος,
ἀλλὰ τῷ χόρτῳ σύ τό φῶς ἀσυγχύτως ἐνοῦσαι,
καὶ χόρτος γίνεται ὡς φῶς μεταβληθεῖς ἀτρέπτως;
Οὐ φέρω σου τὰ θαύματα τῆ σιωπῆ καλύπτειν,
οὐ δύναμαι τοῦ μή λαλεῖν τὴν σὴν οἰκονομίαν,
ἦν μετ' ἐμοῦ ἐποίησας, τοῦ ἀσώτου καὶ πόρνου·

а оба огањ распирују који источник је суза.
Опет, огањ бујице умножава, а оне огањ рађају
где ромор божанских ме ствари захвата,
као и старање за заповести и наредбе Твоје.
Будност тад у помоћ призва покајање и поставише
заједно мене у сред садашњих и будућих ствари,
те се умах нађох изван стварности видљиве
и страх ме обузе видевши одакле бејаш спасен.
Као издалека, заиста видех стварности будуће,
а кад зажелех да их зграбим, распали се пламен жудње
и мало по мало гледах огањ неописиви
– најпре у мом уму, а затим и срцу –
ове божанске жудње који ми сузе покрену
и неизрециву слаткоћу у њима пружи.
Толико се поуздах у себе самог те говорих:
Огањ се овај никад угасити неће, јер гори снажно;
и тако постах немаран у сну и задовољствима утробе,
те се будаласто опустих и пожелех вина изобиље.
Иако не бејаш пијан, ја уживах и сместа ишчезе
ово чудо величанствено, жарка жудња мог срца,
огањ овај што и сама небеса превазиђе
и пламтеше у мени силно, а ипак не сажеже
утробу моју која би попут траве сасушене.
Већ све – о чуда! – сасвим у огањ преображава
и траву које се такне уопште не сагорева.
И више од тога, огањ што траву обуима
сасвим се са њом сједињава и неуништивом је чини.
О, сило огња божанског! О, делања ли чудесног!
О, Христe, Боже мој, само пред твојим лицем
топе се планине и стене од страха великог!
Како с потпуном божанском природом траву сједињујеш,
о, мој Боже, који у крајње недоступној светлости почиваш?!
Како, остајући непромењен, сасвим неприступан,
несагоривом природу траве одржаваш,
мењајући је сасвим, непромењеном је чиниш
и трава светлост постаје, но светлост трава не бива;
те како се, о светлости, несливено с њом сједињујеш
и трава попут светлости постаје, мењајући се непроменљиво?
Зато, ја не могу скривати у тишини чуда Твоја,
нити прећутати могу о промислу Твоме,
промислу што изврши нада мноме, расипником и блудником!

καὶ τῆς φιλανθρωπίας σου τὸν ἀκένωτον πλοῦτον
μὴ διηγείσθαι ἅπασιν οὐ στέγω, λυτρωτά μου!
Βούλομαι γάρ τὸν σύμπαντα κόσμον λαβεῖν ἐκ τούτου
καὶ μὴ κενόν τούτου τινά ὅλως καταλειφθῆναι,
πλὴν πρῶτον, ὧ παμβασιλεῦ, ἐν ἐμοὶ πάλιν λάμψον,
ἐνοίκησον καὶ φώτισον τὴν ταπεινὴν ψυχὴν μου,
δειξὼν θεότητος τῆς σῆς τρανῶς τὸ πρόσωπόν μοι
καὶ ἀοράτως ὅλος μοι φάνηθι, ὦ Θεέ μου!
Οὐδ' ὅλως γάρ ὀραῖσαι μοι, ὅλος δέ φαίνεσαι μοι·
ἄληπτος ὢν ὅλος ληπτὸς θέλεις καὶ γίνεσαι μοι,
ἀχώρητος ὢν τῷ παντί μικρόν οὖν ὄντως γίνη,
καὶ ἐν χερσὶ μου οἴονεὶ καὶ ἐν τοῖς χεῖλεσί μου
ὥσπερ μαζὸς φωτοειδῆς καὶ γλυκασμὸς ὀραῖσαι,
ἀστράπτων καὶ στρεφόμενος, ὧ μυστηρίου ξένου!
Δός μοι σαυτὸν οὕτω καὶ νῦν, ὅπως ἐμφορηθῶ σου,
ὅπως καταφιλήσω σου καὶ κατασπάσομαί σου
τὴν δόξαν τὴν ἀπόρρητον, τὸ φῶς τοῦ σοῦ προσώπου,
καὶ ἐμπλησθῶ καὶ μεταδῶ τότε τοῖς ἄλλοις πᾶσι
καὶ μεταστάς ἔλθω πρὸς σέ, ὅλος δεδοξασμένος,
ἐκ τοῦ φωτός σου φῶς καὶ γὰρ γεγονῶς παραστῶ σοι
καὶ τότε τούτων τῶν πολλῶν κακῶν ἀμεριμνήσω,
φόβου ἀπαλλαγῆσομαι τοῦ μὴ πάλιν τραπήναι.
Ναί, τοῦτο δός μοι, Δέσποτα, ναί, τοῦτο χάρισαί μοι,
ὁ τὰλλα πάντα δωρεάν δούς μοι τῷ ἀναξίῳ.
Τούτου γάρ χρεῖα μάλιστα, τοῦτο τὸ πᾶν καὶ ἔστιν·
εἰ γὰρ καὶ νῦν ὀραῖσαι μοι, εἰ γὰρ καὶ νῦν σπλαγχνίζη,
εἰ γὰρ καὶ νῦν φωτίζεις με καὶ μυστικῶς διδάσκεις
καὶ σκέπεις καὶ φυλάττεις με τῇ κραταιᾷ χειρὶ σου
καὶ συμπαρῆς καὶ δαίμονας τρέπεις καὶ ἀφανίζεις
καὶ πάντα ὑποτάσσεις μοι καὶ πάντα μοι παρέχεις
καὶ ἐμπιπλᾶς τῶν ἀγαθῶν ἀπάντων, ὦ Θεέ μου,
ἀλλὰ οὐδὲν μοι ὄφελος τούτων, εἰ μὴ μοι δώσεις
ἀνεπαισχύντως παρελθεῖν τοῦ θανάτου τὰς πύλας.
Εἰ μὴ ὁ ἄρχων ἔλθοιε τοῦ σκότους καὶ τὴν δόξαν
ἴδοι συνοῦσάν μοι τὴν σὴν καὶ αἰσχυνηθῆ εἰς ἅπαν,
ὁ σκοτεινὸς καταφλεχθεὶς ἀπροσίτῳ φωτὶ σου,
καὶ αἱ δυνάμεις ἅπασαι σὺν αὐτῷ ἐναντίαι
τραπήσονται σημείωσιν σφραγίδος σῆς ἰδοῦσαι,
καὶ γὰρ δὲ διελεύσομαι θαρρῶν τῇ χάριτί σου,
ἀτρέμας ὅλος, καὶ πρὸς σέ ἐγγίσω καὶ προσπέσω,
τί μοι τῶν νῦν τὸ ὄφελος ἐν ἐμοὶ γινομένων;

Прећутати не могу неисцрпно богатство
човекољубља Твога, Спаситељу мој!
Јер желим да цели свет у њему учествује
и нико од људи не остане лишен богатства овог.
Но, најпре, о Царе над царевима, опет у мени засијај,
усели се у ме и душу моју скромну просветли,
лице божанства Твога јасно ми покажи
и читав ми се невидљиво обелодани, јој Боже мој!
Јер иако Те не видех целог, Ти се читав откри мени и
будући неприступан зажеље да сасвим доступан ми будеш.
Ти што си безграничан свему заиста мален постаде,
како у мојим рукама, тако и на мојим уснама,
попут слатких и блиставих дојки сагледаван,
севајући као муња у вртлогу. О необичне тајне!
Подај ми себе, да Тобом испуњен будем,
не бих ли те љубио и сасвим пригрлио
неизрециву ти славу, светлост лица Твога,
не бих ли од изобиља уделити могао свима
и ставши пред Тебе у целости прослављен био,
не бих ли светлошћу Твојом и ја светлост постао.
Препуштен Теби, марити за многа зла нећу,
нити ћу се, од страха слободан, опет назад окретати.
Да, то ми даруј, о Владико, подај ми благодат ову,
Ти који све друго већ даде мени недостојном!
Јер за овим оскудевам силно, то ми је све и сва.
Иако Те сада гледам, иако си и сада милостив,
иако ме сад озарујеш и тајновито подучаваш,
штитиш ме и чуваш моћном руком Твојом,
те биваш уз мене изгонећи и ништећи демоне,
све ми потчињавајући и свиме ме обдарујући
и испуњавајући ме свим добрим стварима, о мој Боже,
све ово ништа ми не користи не подаш ли ми
да непосрамљен капијама смрти прођем.
Ако ми кнез таме приступи и не угледа славу Твоју
која у мени почива, те не буде посрамљен сасвим,
и тај мрачни опрљен не буде неприступном светлошћу Твојом,
ако ни преостале непријатељске силе одвраћене с њим не буду,
угледавши знак печата Твога и ако не прођем без дрхтаја
капије смрти у благодат Твоју поверења пун,
те не приступим Теби и прострем се пред Тобом,
од какве ми је користи оно што сад се у мени збива?

Ὅντως οὐδέν, ἀλλά τό πῦρ
ἀναψουσί μοι πλέον.
Ὁ γάρ ἐλπίζων ἀγαθῶν καί
αἰωνίου δόξης
ἐν μετοχῇ ὑπάρχειν με καί δοῦλόν
σου καί φίλον,
εἰ στερηθῶ πάντων ὁμοῦ καί σοῦ
αὐτοῦ, Χριστέ μου,
πῶς οὐχί χειρόν ἔσται μοι
τῶν ἀπίστων ἢ θλιψίς,
τῶν μὴ ἐπεγνωκότων σε, τῶν μὴ
τό φῶς σου λάμψαν
ιδόντων καί γλυκύτητος τῆς σῆς
ἐμφορηθέντων;
Εἰ δέ τυχεῖν μοι γένηται τῶν
ἀρραβόνων τούτων
τά τέλη καί τά ἔπαθλα ἀπολήψε-
σθαι, Σῶτερ,
ἃ ἐπηγγείλω τοῖς εἰς σέ, Χριστέ,
πεπιστευκόσι,
τότε καὶ γὰρ μακάριος ἔσομαι καί
αἰνέσω
σέ, τόν Πατέρα καί Υἱόν καί τό
Ἅγιον Πνεῦμα,
Θεόν τόν ἕνα ἀληθῶς εἰς αἰῶνας
αἰῶνων,
ἀμήν.

Заиста никакве, иако огањ све
јачи у мени пали!

Јер надам се да учествујући у
добрима Твојим и слави вечној,
ја постаћу слуга и пријатељ
Твој.

Ако ли будем лишен свега овог и
Тебе изгубим још, о Христе мој,
зашто моја мука била не би ве-
ћа од муке неверника,
од оних што Те не познају, што
не видеше блиставу светлост
Твоју

и не наситише се Твоје
слаткоће?!

Но, деси ли се да стекнем ова
предата ми јемства
и примим, о Спаситељу, венце
победе што си обећао
онима који верују у тебе, о
Христе,

тада ја блажен бићу и хвалићу
Тебе,

Оца, Сина и Светога Духа,
јединог истинитог Бога у векове
векова.

Амин.

*Превод са старосрпског:
Лазар Нешић*

Примљено: 7. 3. 2016.
Одобрено: 25. 3. 2016.